

**Adam Damrath**

II rok Niestacjonarnych Studiów Doktoranckich WE UG

## **Bezrobocie wśród młodych ludzi wyzwaniem dla UE**

### **Wstęp**

Młode pokolenie dysponuje potencjałem innowacyjności, dzięki czemu może sprostać wyzwaniom współczesnego świata. Jednocześnie młodzi ludzie mają w sobie energię i krytycyzm, a także cechuje ich otwartość i umiejętność stawiania sobie długofalowych celów. Jednak na ich potencjał mają wpływ także postawy i predyspozycje, które nabywają w młodym wieku<sup>1</sup>.

W ostatnich latach na zawodowe plany młodych ludzi wpłynął kryzys gospodarczy, który dotknął również kraje Unii Europejskiej. Jednocześnie, jak podkreślają niektórzy obserwatorzy, wydarzenia związane z recesją jedynie uwypukliły zjawiska już od lat zachodzące na rynku pracy. Ponadto równolegle UE już od jakiegoś czasu boryka się z problemem stopniowej utraty konkurencyjności na arenie międzynarodowej, przegrywając z takimi gospodarkami jak Stany Zjednoczone czy Chiny. Oba wyżej wspomniane zjawiska, czyli bezrobocie i utrata konkurencyjności, są od siebie zależne. Z tego powodu szczególnie istotne jest kreowanie nowych miejsc pracy, które wymagają wysokich kwalifikacji, w celu pobudzenia innowacyjności. Tym samym UE, dzięki innowacyjnym produktom i rozwiązaniom organizacyjnym, będzie w stanie poprawić swoją pozycję konkurencyjną.

Celem niniejszego artykułu jest przedstawienie problemu bezrobocia wśród młodych ludzi oraz możliwości jego przezwyciężenia w państwach UE. Praca ma charakter analityczno-opisowy. Poza pozycjami z literatury przedmiotu, wykorzystano dane statystyczne Eurostatu oraz wyniki badań różnych jednostek badawczych.

### **1. Wpływ kryzysu gospodarczego na sytuację młodych ludzi w krajach UE**

W efekcie ostatniego kryzysu gospodarczego z 2008 r. nastąpił spadek popytu, co najbardziej doświadczyły przedsiębiorstwa należące do sektora prywatnego-

---

<sup>1</sup> *Młodzi 2011*, Raport Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Warszawa 2011, s. 21.

go. Dokonały one silnego ograniczenia swoich wydatków, zredukowały także koszty pracy<sup>2</sup>. Warto podkreślić, iż to właśnie działania sektora prywatnego doprowadziły w dużej mierze do spadku zatrudnienia, gdyż, w przeciwieństwie do sektora publicznego, cechuje go wysoka elastyczność miejsc pracy.

Tabela 1. Średnia roczna stopa bezrobocia wśród osób w wieku poniżej 25 lat w państwach UE w wybranych latach 2007–2015 (w %)

| Państwo/Rok                 | 2007 | 2008 | 2012 | 2013 | 2014 | 2015 |
|-----------------------------|------|------|------|------|------|------|
| Unia Europejska (28 państw) | 15,9 | 15,9 | 23,3 | 23,7 | 22,2 | 20,3 |
| Austria                     | 9,4  | 8,5  | 9,4  | 9,7  | 10,3 | 10,6 |
| Belgia                      | 18,8 | 18,0 | 19,8 | 23,7 | 23,2 | 22,1 |
| Bułgaria                    | 14,1 | 11,9 | 28,1 | 28,4 | 23,8 | 21,6 |
| Chorwacja                   | 25,2 | 23,7 | 42,1 | 50,0 | 45,5 | 43,0 |
| Cypr                        | 10,2 | 9,0  | 27,7 | 38,9 | 36,0 | 32,8 |
| Czechy                      | 10,7 | 9,9  | 19,5 | 18,9 | 15,9 | 12,6 |
| Dania                       | 7,5  | 8,0  | 14,1 | 13,0 | 12,6 | 10,8 |
| Estonia                     | 10,1 | 12,0 | 20,9 | 18,7 | 15,0 | 13,1 |
| Finlandia                   | 16,5 | 16,5 | 19,0 | 19,9 | 20,5 | 22,4 |
| Francja                     | 19,5 | 19,0 | 24,4 | 24,9 | 24,2 | 24,7 |
| Grecja                      | 22,7 | 21,9 | 55,3 | 58,3 | 52,4 | 49,8 |
| Hiszpania                   | 18,1 | 24,5 | 52,9 | 55,5 | 53,2 | 48,3 |
| Holandia                    | 9,4  | 8,6  | 11,7 | 13,2 | 12,7 | 11,3 |
| Irlandia                    | 9,1  | 13,3 | 30,4 | 26,8 | 23,9 | 20,9 |
| Litwa                       | 8,4  | 13,3 | 26,7 | 21,9 | 19,3 | 16,3 |
| Luksemburg                  | 15,6 | 17,3 | 18,0 | 16,9 | 22,3 | 16,3 |
| Łotwa                       | 10,6 | 13,6 | 28,5 | 23,2 | 19,6 | 16,3 |
| Malta                       | 13,5 | 11,7 | 14,1 | 13,0 | 11,7 | 11,8 |
| Niemcy                      | 11,8 | 10,4 | 8,0  | 7,8  | 7,7  | 7,2  |
| Polska                      | 21,6 | 17,2 | 26,5 | 27,3 | 23,9 | 20,8 |
| Portugalia                  | 21,4 | 21,6 | 38,0 | 38,1 | 34,7 | 32,0 |
| Rumunia                     | 19,3 | 17,6 | 22,6 | 23,7 | 24,0 | 21,4 |
| Słowacja                    | 20,6 | 19,3 | 34,0 | 33,7 | 29,7 | 26,5 |
| Słowenia                    | 10,1 | 10,4 | 20,6 | 21,6 | 20,2 | 16,3 |
| Szwecja                     | 19,2 | 20,2 | 23,7 | 23,6 | 22,9 | 20,4 |
| Węgry                       | 18,1 | 19,5 | 28,2 | 26,6 | 20,4 | 17,3 |
| Wielka Brytania             | 14,3 | 15,0 | 21,2 | 20,7 | 16,9 | 14,6 |
| Włochy                      | 20,4 | 21,2 | 35,3 | 40,0 | 42,7 | 40,3 |

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostatu.

<sup>2</sup> M. Pronobis, *Kryzys w strefie euro – ryzyko niewypłacalności Grecji i pozostałych krajów peryferyjnych* [w:] *Gospodarka – nowe perspektywy po kryzysie*, red. M. Kalinowski, M. Pronobis, Wydawnictwo. CeDeWu, Warszawa 2011, s. 79.

Sytuacja na rynku pracy przesądza nie tylko o poziomie dochodów, jakie uzyskują gospodarstwa domowe, ale także wpływa na aktywność zawodową ludności, skalę ubóstwa oraz na społeczną inkluzję. Tym samym oddziaływanie kryzysu ma szczególne znaczenie w kontekście rynków pracy, ponieważ poprzez relacje zatrudnieniowe wpływa on na poziom dobrobytu oraz spójność społeczno-ekonomiczną<sup>3</sup>. W związku z tym skutki kryzysu w postaci wzrostu bezrobocia wraz z towarzyszącym mu niezadowoleniem społecznym są przedmiotem dyskusji na temat skuteczności polityki społecznej<sup>4</sup>.

Warto nadmienić, iż młodzi to kategoria odmiennie definiowana w różnych statystykach. Zazwyczaj obejmuje ona osoby w przedziale wiekowym od 15 do 24 lat<sup>5</sup>. Natomiast według niektórych instytutów badawczych to grupa ludzi w wieku od 15 do 29 lat<sup>6</sup>. Obecnie młodzi bezrobotni stanowią ponad 35% ogółu osób pozostających bez pracy na świecie, pomimo faktu, iż reprezentują oni nieco ponad 15% światowej siły roboczej i 21% światowej populacji w wieku produkcyjnym. W Europie stanowią oni około 20% ogółu bezrobotnych oraz około 10% całkowitej siły roboczej<sup>7</sup>.

Ostatni kryzys gospodarczy niekorzystnie wpłynął na pozycję ludzi młodych na rynku pracy w państwach UE (tab.1). Stopa bezrobocia wśród osób młodych w krajach UE (tab. 1) osiągnęła najniższy poziom tuż przed wybuchem kryzysu finansowego (w latach 2007 i 2008 – 15,9%), natomiast najwyższy – w roku 2013 (23,7%). Najwyższą wartość rocznej stopy bezrobocia wśród młodych ludzi w 2015 roku odnotowały: Grecja (49,8%), Hiszpania (48,3%), Chorwacja (43,0%) oraz Włochy (40,3%). W tym samym roku najniższą wartość tego wskaźnika odnotowały: Niemcy (7,2%), Austria (10,6%), Dania (10,8%), Holandia (11,3%) oraz Malta (11,8%). Analizując powyższe dane można przyjąć, iż sytuacja ludzi młodych stopniowo ulega poprawie. Jednocześnie trudno jednoznacznie określić, na ile jest to efekt działań w ramach polityk zatrudnienia poszczególnych krajów, a na ile to pochodna osiągnięcia wieku emerytalnego przez osoby urodzone w czasie powojennego wyżu demograficznego.

Współcześnie obserwujemy wzrost poziomu edukacji, który następuje szybciej niż zmiany na rynku pracy, co powoduje, iż w najbliższych latach pracownicy posiadający najniższe wykształcenie będą wykonywać zaledwie połowę pod-

---

<sup>3</sup> *Strefa euro. Między sceptycyzmem a realizmem*, R. Kata i inni, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2015, s. 72.

<sup>4</sup> E. Rollnik-Sadowska, *Zastosowanie modelu flexcurity w polityce zatrudnienia Unii Europejskiej (ze szczególnym uwzględnieniem Polski)*, „Optimum. Studia Ekonomiczne” 2013, nr 4(64), s. 37.

<sup>5</sup> M. Caliendo, R. Schmidl, *Youth Unemployment and Active Labor Market Policies in Europe*, Forschungsinstitut zur Zukunft der Arbeit Institute for the Study of Labor, Discussion Paper no. 9488, Bonn 2015, s. 1.

<sup>6</sup> *Youth Report 2015*, European Commission, Publications Office of the European Union, Luxembourg 2016, s. 157.

<sup>7</sup> *Trends for Youth*, International Labour Office, Geneva 2016, s. 7.

stawowych prac<sup>8</sup>. Szacuje się, iż w krajach OECD aż 21% pracujących posiada wyższe kwalifikacje od tych wymaganych na danym stanowisku pracy<sup>9</sup>. Stało się to szczególnie widoczne podczas globalnego kryzysu gospodarczego. Problem niedopasowania umiejętności osób poszukujących pracy do wymagań pracodawców jest widoczny także w UE.

Problemy w postaci wzrostu bezrobocia strukturalnego, a w niektórych przypadkach związane z niedopasowaniem umiejętności wymagają działania w ramach długoterminowej, kompleksowej strategii. Z powodu przedłużającej się recesji, wielu bezrobotnych, otrzymujących niewiele propozycji pracy, jest bardziej skłonnych do podjęcia pracy, która nie jest dobrze dopasowana do ich umiejętności.

Niedopasowanie kwalifikacji może być zjawiskiem długotrwałym i pozostawić negatywny wpływ na karierę jednostki. Z pewnością z upływem czasu niewykorzystane umiejętności stopniowo zanikają, jednocześnie powodując utratę kosztów poniesionych na inwestowanie w nie (np. studia, szkolenia). Późniejsza ponowna nauka utraconych umiejętności oznacza ponoszenie dodatkowych kosztów, utrudniając jednocześnie adaptację w nowym miejscu pracy<sup>10</sup>. W związku z tym ludzie młodzi przeżywają dylematy, dotyczące tego, iż ukończyli dobre studia, znają języki obce, z łatwością odnajdują się w zglobalizowanym świecie, jednak praca, którą im się oferuje, jest znacznie poniżej ich aspiracji. Takie zjawisko w skali masowej to utrata cennego potencjału gospodarczego.

## 2. Polityka zatrudnienia UE

Przez wiele lat poszczególne państwa członkowskie UE prowadziły politykę zatrudnienia wyłącznie we własnym zakresie. Tym samym różniła się ona znacznie pomiędzy poszczególnymi krajami. Nie była ona w żaden sposób koordynowana na szczeblu całej Unii. Dopiero wzrost stopy bezrobocia, otwarcie rynków pracy oraz odpowiedni poziom integracji gospodarczej pomiędzy państwami członkowskimi przyczyniły się do tego, iż konieczne stało się prowadzenie przez Unię Europejską wspólnej polityki zwalczania bezrobocia.

W 1993 r. UE opracowała tzw. białą księgę Delorsa, która jest jednym z najważniejszych dokumentów definiujących politykę Unii w zakresie zatrudnienia oraz bezrobocia. W listopadzie 1997 roku Rada Europejska przyjęła Europejską

---

<sup>8</sup> *Foresight kadr nowoczesnej gospodarki* red. K.B. Matusiak, J. Kuciński, A. Gryzik, PARP, Warszawa 2009, s. 47.

<sup>9</sup> B. Buchelt, *Międzynarodowe rynki pracy [w:] Zarządzanie zasobami ludzkimi na rynkach międzynarodowych* red. A. Poczowski, Wolters Kluwer, Warszawa 2015, s. 45.

<sup>10</sup> *Matching Skills and Labour Market Needs Building Social Partnerships for Better Skills and Better Jobs*, World Economic Forum, Davos-Klosters, January 2014, s. 5–6.

Strategię Zatrudnienia (ESZ), która do dnia dzisiejszego podstawę koordynacji działań krajów członkowskich UE w zakresie polityki zatrudnienia.

Zmiany jakie zaszły na rynku pracy w kolejnych latach zmusiły unijnych decydentów do poszukiwania nowych programów, które zakładały wzrost zatrudnienia i ograniczanie bezrobocia. W marcu 2000 roku przyjęto Strategię Lizbońską, której celem było osiągnięcie przez Unię Europejską do 2010 r. najwyższego poziomu konkurencyjności na świecie. Niestety jej cele nie zostały osiągnięte. Strategia „Europa 2020” jest kontynuacją Strategii Lizbońskiej<sup>11</sup>.

Przyjęta w czerwcu 2010 r. strategia „Europa 2020” jest koncepcją, która zmierza do zrównoważonego i inteligentnego rozwoju, jednocześnie sprzyjającego inkluzji społecznej. Zakłada ona wspólną odpowiedzialność UE oraz poszczególnych państw członkowskich za wdrożenie tej koncepcji i monitorowanie postępów w zakresie realizacji jej poszczególnych celów. Strategia „Europa 2020” ma przyczynić się do wzrostu poziomu zatrudnienia przede wszystkim wśród osób młodych, gdyż ta grupa jest szczególnie narażona na bezrobocie<sup>12</sup>.

Spśród rozlicznych działań UE dedykowanych ludziom młodym, warto wspomnieć o realizowanym w Polsce ze środków unijnych programie POWER. Umożliwia on uzyskanie dofinansowania (np. na założenie własnej działalności gospodarczej) czy też doskonalenie swoich umiejętności lub nabycie nowych poprzez szkolenia. Istnieje także możliwość zdobycia zawodowego bądź skorzystania z innego rodzaju wsparcia. W realizację powyższego programu jest zaangażowanych wiele podmiotów<sup>13</sup>.

Jednocześnie w ostatnich latach pojawiają się krytyczne opinie na temat wykorzystania funduszy unijnych z Europejskiego Funduszu Społecznego na działalność szkoleniową. Pomiar efektywności tego typu działań jest utrudniony, więc trudno jednoznacznie przesądzić o efektywności tych programów.

Do tej pory koncepcje Unii w zakresie zatrudnienia nie okazały się sukcesem, gdyż, jak niektórzy twierdzą, ich założenia teoretyczne nie były zbieżne z praktyką gospodarczą. Jednocześnie trzeba przyznać, że pomimo wszystkich wymienionych działań podejmowanych na szczeblu UE, polityka w zakresie rynku pracy nadal jest prowadzona indywidualnie przez dane państwa członkowskie. Kształtowanie zarówno popytu, jak i podaży pracy jest pochodną działań poszczególnych krajów. Chociaż rynki pracy na obszarze UE wykazują pewne cechy wspólne, to jednak ich organizacja i regulacja są odmienne. Dla przykładu,

---

<sup>11</sup> Z. Dach, *Polityka i instrumenty Unii Europejskiej w zakresie zwiększania zatrudnienia i zmniejszania bezrobocia*, „Zeszyty Naukowe – Polskie Towarzystwo Ekonomiczne” 2012, nr 13, s. 37–38.

<sup>12</sup> A. Łopátka, *Analiza sytuacji osób młodych na rynku pracy w Polsce w kontekście założeń strategii Europa 2020*, „Współczesne problemy ekonomiczne. Rozwój zrównoważony w wymiarze krajowym i regionalnym – Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2016, nr 417, s. 106.

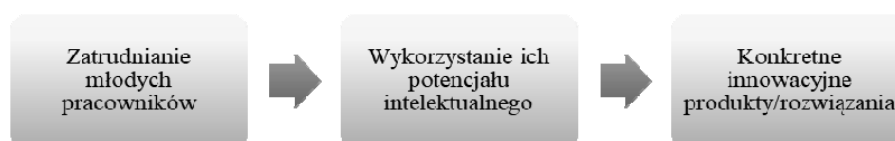
<sup>13</sup> Strona internetowa programu POWER, <https://www.power.gov.pl/strony/o-programie/skorzystaj-z-inicjatywy-dla-mlodych/> [dostęp: 5.11.2016].

w poszczególnych państwach UE istnieją różne systemy przyznawania oraz finansowania zasiłków dla osób bezrobotnych. Inne są też proporcje podziału środków pomiędzy aktywną i pasywną politykę w zakresie rynku pracy, różnorodny jest także dobór środków powyższej polityki. Wiąże się to nie tylko z kwestiami znalezienia w budżecie funduszy na sfinansowanie tych działań, lecz także z odmiennym ustalaniem priorytetów w zakresie walki z bezrobociem<sup>14</sup>.

Celem skutecznego poradnictwa zawodowego powinna być pomoc w dokonywaniu świadomych wyborów edukacyjnych i zawodowych, które są zgodne z przewidywanymi trendami na rynku pracy<sup>15</sup>. Natomiast w celu osiągnięcia wysokiego poziomu zatrudnienia w krajach UE konieczne jest spełnienie kilku warunków, takich jak: istnienie dostatecznego popytu wewnętrznego, który rozwija się wraz z potencjałem wytwórczym gospodarki, spójna polityka fiskalna i monetarna (przestrzeganie kryterium celu inflacyjnego, zrównoważony budżet, progresywne opodatkowanie dochodów). Trzeba w tym miejscu podkreślić, iż obecnie istnieją niewielkie możliwości samodzielnego stosowania powyższych zasad przez państwa członkowskie UE. Istnieje szansa na zmiany, ale konieczna jest zgoda elit politycznych w Brukseli i Berlinie<sup>16</sup>.

### 3. Kreowanie nowych miejsc pracy dla młodych ludzi w kontekście pobudzania konkurencyjności gospodarek UE

Współcześnie, jak już wcześniej wspomniano, UE stopniowo traci swoją konkurencyjną pozycję na rzecz innych gospodarek, zarówno wysokorozwiniętych, jak i gospodarek wschodzących. Ma to bezpośredni wpływ na miejsca pracy dla młodych ludzi, a tym samym na realizację ich potencjału intelektualnego. Kreatywność to domena ludzi młodych, toteż innowacyjność UE w dużej mierze zależy właśnie od ich pomysłów (rys. 1).



Rysunek 1. Uproszczona zależność pomiędzy zatrudnianiem ludzi młodych a innowacyjnością

Źródło: Opracowanie własne.

<sup>14</sup> Z. Dach, *Polityka...*, s. 38–39.

<sup>15</sup> *Matching...*, s. 6.

<sup>16</sup> K. Łaski, *Wykłady z makroekonomii*, Wydawnictwo PTE, Warszawa 2015, s. 14–17.

Obecnie następuje szybki rozwój sektora usług, co sprawia, iż przez długi czas będzie wzrastało zapotrzebowanie na pracowników. W krajach UE, podobnie jak w innych rozwiniętych państwach, maleje liczba ludzi młodych, dopiero wkraczających na rynek pracy. OECD prognozuje, iż przy obecnych trendach demograficznych, w latach 2025–2030 rokrocznie będzie ubywało na świecie 12 milionów pracowników<sup>17</sup>.

Istnieją także inne równie ważne przyczyny utraty konkurencyjności przez Unię Europejską. Po pierwsze, wiele korporacji transnarodowych zdecydowało się na zamknięcie swoich zakładów produkcyjnych w krajach UE, otwierając jednocześnie nowe filie poza jej granicami. Ich dotychczasowi pracownicy zostali zwolnieni. Ponadto oskarża się korporacje transnarodowe, iż w celu uniknięcia podatków w krajach UE, uciekają do rajów podatkowych, na czym tracą budżety poszczególnych państw UE<sup>18</sup>. W tym przypadku należy przyznać, że uwarunkowania prawne sprzyjające korporacjom transnarodowym powstały nie tylko w UE i działania przez nie podejmowane w celu uniknięcia opodatkowania są powszechną praktyką na świecie.

Po drugie, równie poważnym problemem UE jest zapóźnienie technologiczne – w USA na naukę oraz nowoczesne technologie przez wiele lat wydawano większe środki (2,7% PKB) niż w UE (1,9% PKB). Niestety konieczne są niezbędne działania w tym zakresie, gdyż w przeciwnym wypadku dystans w stosunku do innych gospodarek będzie trudny do nadrobienia w średnim okresie.

W wielu raportach zakłada się, iż receptą na poprawę unijnej konkurencyjności będą inwestycje w naukę, które przyniosą wymierne korzyści w dłuższej perspektywie i przełożą się na trwały rozwój w regionach. W tym celu konieczne są jednak działania prowadzone na szeroką skalę. Dobrym wzorem są systemy poszukiwania, a następnie aktywnego wspierania talentów, stosowane m.in. w USA. Uczelnie w krajach UE zajmują gorsze miejsca w rankingach, niż uniwersytety amerykańskie, czego dowodem jest fakt, iż aż 17 z 20 najlepszych uczelni na świecie to uniwersytety amerykańskie, gdzie jednocześnie pracuje aż 70% laureatów Nagrody Nobla. Europa nie nadąża za takimi gospodarkami jak Chiny, które na prace badawczo-rozwojowe przeznaczają coraz większe środki finansowe. Jednocześnie w UE ludzie wykształceni, kreatywni, muszą mieć szansę na realizację swoich życiowych planów. Nie jest możliwa współpraca nauki z przemysłem w przypadku, gdy w pobliżu nie istnieją znaczące przedsiębiorstwa produkcyjne<sup>19</sup>.

Warto podkreślić, iż kluczem do rozwiązania problemu wysokiego bezrobocia jest tworzenie nowych, lecz wymagających odpowiednio wysokich kwalifikacji, miejsc pracy. Różnorodne strategie aktywacji osób bezrobotnych nie powinny

---

<sup>17</sup> *Foresight...*, s. 44.

<sup>18</sup> P. Kowalski, *Problemy Unii Europejskiej 10 lat po największym rozszerzeniu*, „*Ekonomia XXI wieku*” 2013, nr 3(3), s. 53.

<sup>19</sup> *Ibidem*, s. 59–60.

się skupiać jedynie na doraźnych korzyściach w postaci obsady wolnych miejsc pracy, ale również należy wziąć pod uwagę długofalowe skutki organizowanych szkoleń oraz staży na przyszłe zatrudnienie i adaptację w miejscu pracy młodych ludzi. Rozwiązaniem jest zapewnienie bezrobotnym odpowiednich umiejętności, niezbędnych na rynku pracy, przy jednoczesnym generowaniu niezbędnej dynamiki gospodarczej służącej kreowaniu kolejnych nowych miejsc pracy. Dobrą praktykę powinny stanowić klastry wiedzy, w których innowacyjne przedsiębiorstwa współdziałają z instytucjami edukacyjnymi, sprzyjając tworzeniu miejsc pracy wymagających wysokich kwalifikacji, co skutkuje jednocześnie lepszym dopasowaniem stanowisk pracy do umiejętności pracowników.

Powyższe działania wymagają wspólnego wysiłku ze strony wszystkich zainteresowanych stron. Dopasowanie systemu edukacyjnego do potrzeb rynku pracy skutkujące tym, iż studenci po ukończeniu nauki będą wyposażeni w umiejętności potrzebne do znalezienia pracy, wymaga współpracy między pracodawcami, szkołami i uczelniami. Konieczne są również działania na szczeblu krajowym i regionalnym, aby uniknąć tworzenia oddzielnych strategii i zapewnić większą koordynację pomiędzy wzrostem gospodarczym i planowaniem w zakresie innowacji a edukacją i polityką rynku pracy<sup>20</sup>.

## Podsumowanie

Celem artykułu było przedstawienie problemu bezrobocia wśród młodych ludzi oraz możliwości jego przewyciężenia w państwach UE. Ostatni kryzys gospodarczy wpłynął na pogorszenie sytuacji młodych ludzi na rynkach pracy. Bezrobocie wśród młodego pokolenia stanowi wyzwanie dla UE. Ponadto jej pozycja konkurencyjna w gospodarce światowej uległa pogorszeniu.

W najbliższych latach niezbędne są działania w celu aktywizacji ludzi młodych. W tym celu konieczne są działania ze strony zarówno UE jako całości, poszczególnych krajów członkowskich, jak i przedsiębiorstw. Bez wspólnie podejmowanych kroków UE będzie miała problem z bezrobociem. Możliwym rozwiązaniem jest tworzenie miejsc pracy, które służą innowacjom, co przyczyni się do poprawy pozycji konkurencyjnej UE. Należy zgodzić się ze stwierdzeniem przewodniczącego Komisji Europejskiej J.C. Junckera, iż przeznaczenie przez Unię Europejską większej ilości środków na inwestycje sprzyjać będzie tworzeniu nowych miejsc pracy i zwiększeniu dobrobytu<sup>21</sup>.

---

<sup>20</sup> *Matching...*, s. 6.

<sup>21</sup> M. Walkowski, *Założenia, cele i kontrowersje związane z planowaną realizacją europejskiej inicjatywy pobudzenia inwestycji strategicznych, zwanej planem Junckera*, „Jabłko niezgody. Regionalne uwarunkowania gospodarki światowej – Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2015, nr 407, s. 32.



Warto również nadmienić, iż wszelkie niezbędne działania podejmowane przez Unię Europejską, których efekty najczęściej będą odczuwalne dopiero w długim okresie, obejmą swym oddziaływaniem już nie to obecne pokolenie młodych, lecz także również kolejne pokolenia.

## Bibliografia

- Buchelt B., *Międzynarodowe rynki pracy* [w:] *Zarządzanie zasobami ludzkimi na rynkach międzynarodowych* red. A. Poczowski, Wolters Kluwer, Warszawa 2015.
- Caliendo M., Schmidl R., *Youth Unemployment and Active Labor Market Policies in Europe*, Forschungsinstitut zur Zukunft der Arbeit Institute for the Study of Labor, Discussion Paper No. 9488, Bonn 2015.
- Dach Z., *Polityka i instrumenty UE w zakresie zwiększania zatrudnienia i zmniejszania bezrobocia*, „Zeszyty Naukowe – Polskie Towarzystwo Ekonomiczne” 2012, nr 13.
- Foresight kadr nowoczesnej gospodarki* red. K.B. Matusiak, J. Kuciński, A. Gryzik, PARP, Warszawa 2009.
- Kowalski P., *Problemy UE 10 lat po największym rozszerzeniu*, „Ekonomia XXI wieku” 2013, nr 3(3).
- Łaski K., *Wykłady z makroekonomii*, Wydawnictwo PTE, Warszawa 2015.
- Lopatka A., *Analiza sytuacji osób młodych na rynku pracy w Polsce w kontekście założeń strategii Europa 2020*, „Współczesne problemy ekonomiczne. Rozwój zrównoważony w wymiarze krajowym i regionalnym - Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2016, nr 417.
- Matching Skills and Labour Market Needs Building Social Partnerships for Better Skills and Better Jobs*, World Economic Forum, Davos-Klosters, January 2014.
- Młodzi 2011*, Raport Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Warszawa 2011.
- Pronobis M., *Kryzys w strefie euro – ryzyko niewypłacalności Grecji i pozostałych krajów peryferyjnych* [w:] *Gospodarka – nowe perspektywy po kryzysie*, red. M. Kalinowski, M. Pronobis, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2011
- Rollnik-Sadowska E., *Zastosowanie modelu flexcurity w polityce zatrudnienia UE (ze szczególnym uwzględnieniem Polski)*, „Optimum. Studia ekonomiczne” 2013, nr 4(64).
- Strefa euro. Między sceptycyzmem a realizmem*, R. Kata i inni, Wydawnictwo CeDeWu, Warszawa 2015.
- Strona internetowa Eurostatu, <http://ec.europa.eu/eurostat>.
- Strona internetowa programu POWER, <https://www.power.gov.pl/strony/o-programie/skorzystaj-z-inicjatywy-dla-mlodych/>.
- Trends for Youth*, International Labour Office, Geneva 2016.
- Walkowski M., *Założenia, cele i kontrowersje związane z planowaną realizacją europejskiej inicjatywy pobudzenia inwestycji strategicznych, zwanej planem Junckera*, „Jabłko niezgody. Regionalne uwarunkowania gospodarki światowej – Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu” 2015, nr 407.
- Youth Report 2015*, European Commission, Publications Office of the European Union, Luxembourg 2016.

## **Streszczenie**

Ostatni kryzys gospodarczy wpłynął na wzrost stopy bezrobocia wśród młodych ludzi. Po skończeniu studiów mają oni wiele problemów ze znalezieniem pracy. Czasami zdarza się, że otrzymują propozycje zatrudnienia, jednak poniżej ich kwalifikacji. Młodzi często decydują się na podjęcie takiego zatrudnienia, gdyż otrzymują niewiele ofert pracy. Problem bezrobocia wśród młodych powinien być szybko rozwiązany przez kraje UE. Wspólna polityka państw członkowskich w tym zakresie nie jest skuteczna. Dobrym rozwiązaniem jest organizowanie współpracy pomiędzy uczelniami oraz przedsiębiorstwami. Powinniśmy pamiętać, iż młodzi ludzie mają potencjał na przyszłość, więc konieczna jest udzielenie im pomocy w znalezieniu dobrej pracy, gdzie będą działać na rzecz rozwoju UE.

**Słowa kluczowe:** rynek pracy, bezrobocie, młodzi, Unia Europejska, kryzys gospodarczy

## **YOUTH UNEMPLOYMENT AS THE CHALLENGE FOR THE EUROPEAN UNION**

### **Summary**

After the last financial crisis, the unemployment rate in the European Union had risen dramatically. Young people, who just finished their education, have many problems with finding a job. Sometimes it is the opportunity for them to take a job, but below their qualifications. They often decide to take this job, because they have just few offers. The problem of youth unemployment should be quickly solved by the UE members. European policy dedicated young doesn't work well. A good solution is organizing successful cooperation between universities and companies. We should remember that young people have a potential for the future, so it is necessary to help them to find a good job, where they can work for the development of the European Union members.